Έν χορδαίς

Μουσικές παραδόσεις της Μεσογείου

Συμβολή στον διαπολιτισμικό διάλογο

Вклад в межкультурный диалог

Эн хордес

Музыкальные традиции Средиземноморья

Греческий Фонд Культуры
Ελληνικο Ιδρυμα Πολιτισμου

Για την επέτειο της 25ης Μαρτίου

Ко Дню Национального Возрождения Греции

Εν Χορδαίς

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Μουσικές παραδόσεις της Μεσογείου

23 Μαρτίου 2008, 18:00

Μεγάλη Αίθουσα της Φιλαρμονικής Οδησσού

οδός Μπούνιν 15

Η συναυλία πραγματοποιείται με τη συνεργασία του Νομαρχιακού Συμβουλίου Οδησσού

Эн Хордес

КОНЦЕРТ

Музыкальные традиции Средиземноморья

23 марта 2008 г., 18:00

Большой зал Одесской областной филармонии

ул. Бунина, 15

Концерт проводится при содействии Одесского областного совета

Одесса 2008
Οδησσός 2008

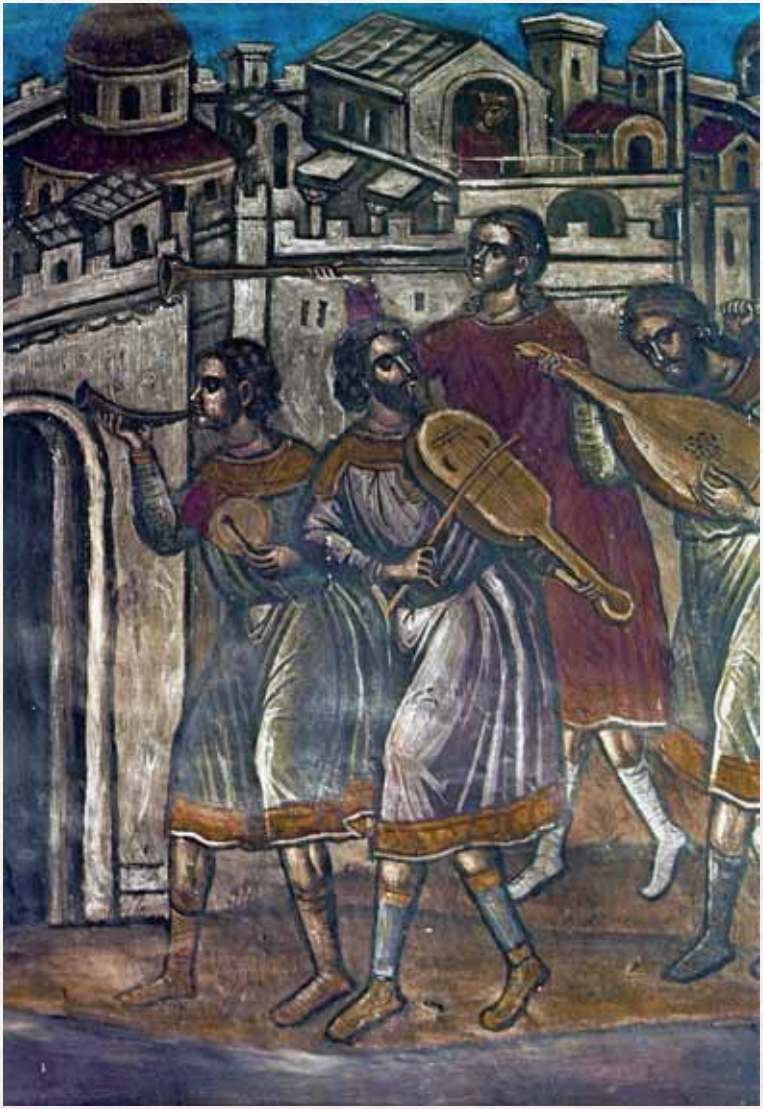

Για τον καθιερωμένο εορτασμό της επετείου της 25ης Μαρτίου στο Παράρτημα Οδησσού, το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού επέλεξε φέτος να καλέσει το μουσικό σχήμα «Εν Χορδαίς». Με το πρόγραμμά του το σχήμα αυτό αναδεικνύει κοινές παραδόσεις και στοιχεία της λόγιας και της παραδοσιακής λαϊκής μουσικής δημιουργίας της Μεσογείου, ενός χώρου κατεξοχήν πολυπολιτισμικού, αλλά με φανερή την κοινή μουσική κληρονομιά.

Το έτος 2008 έχει ανακηρυχθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έτος διαπολιτισμικού διαλόγου. Το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού συμμετέχει σ' αυτήν την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία προγραμματίζοντας έναν κύκλο εκδηλώσεων με θέμα τη μετανάστευση. Η συγκεκριμένη μουσική εκδήλωση εντάσσεται στο πρόγραμμα αυτό, υπογραμμίζοντας τον σημαντικό ρόλο του διαπολιτισμικού διαλόγου.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαιτέρως τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση της Οδησσού, καθώς και τους χορηγούς, «Μηχανική Ουκρανία» και «Ήφαιστος», για τη συμβολή τους στην πραγματοποίηση αυτής της εκδήλωσης.

Καθηγητής Γεώργιος Μπαμπινιώτης
Πρόεδρος του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού

Для ставшего традиционным празднования годовщины 25 марта – Дня Национального Возрождения Греции, организуемого Одесским филиалом, в этом году Греческий Фонд Культуры избрал музыкальный ансамбль «Эн Хордес». Концертная программа этого ансамбля представляет музыкальное творчество профессионально-классических и устно-фольклорных традиций, общих для всего Средиземноморского региона – пространства, являющегося преимущественно многокультурным, но обладающего общим музыкальным наследием.

Год 2008 Еврокомиссия объявила годом межкультурного диалога. Греческий Фонд Культуры участвует в этой европейской инициативе, запрограммировав цикл культурных мероприятий на тему «эмиграция». Данное музыкальное мероприятие вписывается в эту программу, подчеркивая важную роль межкультурного диалога.

Хотел бы особо поблагодарить Одесский областной совет, а также спонсоров – «Механики Украина» и «Гефест» за их вклад в реализацию этого проекта.

Профессор Георгиос Бабиньотис
Председатель Греческого Фонда Культуры

Μουσικό σχήμα «Εν Χορδαίς»

Κυριάκος ΠΕΤΡΑΣ – βιολί
Κυριάκος ΚΑΛΑΪΤΖΙΔΗΣ – ούτι
Δρόσος ΚΟΥΤΣΟΚΩΣΤΑΣ – τραγούδι
Άλκης ΖΟΠΟΓΛΟΥ – κανονάκι
Βασίλης ΤΖΩΡΤΖΙΝΗΣ – κοντραμπάσο
Πέτρος ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ – κρουστά

Καλλιτεχνική Διεύθυνση: Κυριάκος ΚΑΛΑΪΤΖΙΔΗΣ

Επιμέλεια ήχου: Λεωνίδας ΠΑΛΑΣΚΑΣ

Музыкальный ансамбль «Эн Хордес»

Кирьякос ПЕТРАС – скрипка
Кирьякос КАЛАИДЗИДИС – ути (разновидность греческой лютни)
Дросос КУЦОКОСТАС – песенный вокал
Алкис ЗОПОГЛУ – канонаки (греческая треугольная или трапециевидная щипковая цитра)
Василис ДЗОРДЗИНИС – контрабас
Петрос ПАПАГЕОРГИУ – ударные

Художественный руководитель: Кирьякос КАЛАИДЗИДИС

Звукорежиссер: Леонидас ПАЛАСКАС

«ΕΝ ΧΟΡΔΑΙΣ»

Το μουσικό σχήμα «Εν Χορδαίς» είναι ένα εργαστήρι ήχων της καθ' ημάς Ανατολής, με έδρα τη Θεσσαλονίκη. Αποτελεί αυτόνομο τμήμα του ομώνυμου μουσικού οργανισμού που, μαζί με τη λειτουργία της σχολής παραδοσιακής και βυζαντινής μουσικής και τη δραστηριότητα στο χώρο των εκδόσεων βιβλίων και παραγωγής δίσκων, συνθέτει μια ολοκληρωμένη πρόταση στα ελληνικά μουσικά πράγματα.

Κύριοι άξονες αναζήτησης και δημιουργίας του, οι λόγιες και οι λαϊκές μουσικές παραδόσεις της Μεσογείου. Τα μέλη του έχουν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες μουσικές διαδρομές που συνθέτουν το πολυσυλλεκτικό και δημιουργικό του πρόσωπο. Κοινός παρονομαστής της αναζήτησής τους είναι τόσο η βιωματική αγάπη για την ελληνική μουσική παράδοση, όσο και οι σπουδές τους στη βυζαντινή μουσική.

Από την ίδρυσή του το 1993 το σχήμα, συνδυάζοντας την έρευνα με τη ζωντανή μουσική πράξη, έχει πραγματοποιήσει πάνω από 400 εμφανίσεις σε σημαντικά φεστιβάλ και σε κορυφαίους συναυλιακούς χώρους σε όλη την Ελλάδα και σε πολλές πόλεις του εξωτερικού (Λονδίνο, Κωνσταντινούπολη, Μασσαλία, Παρίσι, Κοπεγχάγη, Βελιγράδι, Φιλιππούπολη, Νυρεμβέργη, Βενετία, Βρυξέλλες, Μόντρεαλ, Λουξεμβούργο, Τύνιδα, Αμμάν, Λάρνακα, Λεμεσό, Βηρυτό, Άμπου Ντάμπι, Μουσκάτ, Κουβέιτ, Χονγκ Κονγκ κ.ά.), καθώς και συνεργασίες με κορυφαίους Έλληνες, Άραβες, Πέρσες και Τούρκους δεξιοτέχνες.

Πρόσφατη ένδειξη της αναγνώρισης της οποίας τυγχάνει το μουσικό σχήμα «Εν Χορδαίς», αφενός το γεγονός ότι επιλέχθηκε να συνοδεύσει τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας, κ. Κάρολο Παπούλια, στο επίσημο ταξίδι του στα ΗΑΕ και το Ομάν, τον Νοέμβριο του 2006, και αφετέρου το ότι αποτέλεσε επίσημη πρόταση του Ελληνικού τμήματος της UNESCO για το Βραβείο Sharjah 2007 για την προβολή του αραβικού πολιτισμού.

Όλη αυτή η προσπάθεια παρουσιάστηκε από έντυπα και ηλεκτρονικά ΜΜΕ σε όλο τον κόσμο συγκεντρώνοντας ενθουσιώδεις κριτικές και έναν πολύ μεγάλο όγκο δημοσιευμάτων, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών, συνεντεύξεων, αφιερωμάτων κτλ. σε μερικά από τα κορυφαία ΜΜΕ (BBC world service, TV 5, Radio CANADA, Radio FRANCE, Turkish Radio Television, Al Jazira, ΕΡΤ κτλ.).

«ЭН ХОРДЕС»

Музыкальный ансамбль «Эн Хордес» («На струнах») – это своего рода мастерская музыки Восточного Средиземноморья, размещающаяся в Салониках. Является автономным подразделением одноименной музыкальной организации, осуществляющей всестороннюю программу деятельности в сфере греческой музыки, включая также работу школы традиционной [профессиональной и фольклорной] и византийской музыки, книгоиздание и выпуск фонографической продукции на компакт-дисках.

Главным стержнем поисков и творчества ансамбля являются профессиональные [письменные] и фольклорные музыкальные традиции Средиземноморья. Его участники идут каждый своим чрезвычайно примечательным музыкальным маршрутом, вместе составляя разноплановый и креативный облик ансамбля. Общим знаменателем их поисков служит как субъективная любовь к греческой музыкальной традиции, так и их студии в области византийской музыки. С момента своего основания в 1993 году, ансамбль, сочетая исследовательскую деятельность с живой музыкальной практикой, выступил более 400 раз на важнейших фестивалях и на главных концертных площадках Греции, а также многих стран мира в таких городах, как Лондон, Стамбул, Марсель, Париж, Копенгаген, Белград, Пловдив, Нюрнберг, Венеция, Брюссель, Монреаль, Люксембург, Тунис, Амман, Ларнака, Лемесос (Лимассол), Бейрут, Абу-Даби, Маскат, Кувейт, Гонконг и др. Ансамбль сотрудничал также с выдающимися греческими, арабскими, персидскими и турецкими виртуозами.

Недавним свидетельством заслуженного признания музыкального ансамбля «Эн Хордес» стал факт его избрания для сопровождения Президента Греческой Республики г-на Каролоса Папульяса в официальной поездке в Объединенные Арабские Эмираты и Оман в ноябре 2006 года, а с другой стороны – официальное выдвижение ансамбля Греческим Национальным Комитетом ЮНЕСКО на премию арабского эмирата Шарджах 2007 года за продвижение арабской культуры. Вся их деятельность освещается в печатных и электронных средствах массовой информации по всему миру, собирая восторженные рецензии и очень большой объем публикаций, радио- и телепередач, интервью, спецвыпусков и т.п. в таких ведущих средствах массовой информации, как Всемирная Служба Би-би-си, французский канал ТВ5, Радио КАНАДА, Радио Франция, Турецкие Радио- и Телевизионная Корпорация, арабская телекомпания Эль-Джазира, Греческая Радиотелекомпания ЭРТ и др.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΑΥΛΙΑΣ

Τ' αηδόνια της Ανατολής
Μεταβυζαντινό τραγούδι
από τα χειρόγραφα Ιβήρων 1203 και Ξηροποτάμου 262
Μεταγραφή στη νέα μουσική σημειογραφία: Δρ. Θωμάς Αποστολόπουλος
Μπουσελίκ Πεσρέφ
Πρίγκιπος Δημητρίου Καντεμίρη (1673-1723)
Χουσεϊνί Αγίρ Σεμάι
Ζαχαρία Χανεντέ (ιη΄ αι.)
Cektim elimi
Kemani Tatyos Eksertzian (1858-1913)
Mounyati 'Azza Stibari
Sheikh Sayyed Darwish (1892-1923)
Καροτσέρης
Αστικό τραγούδι της Κωνσταντινούπολης
Τι περιφορά αθλία
Νικηφόρου Καντουνιάρη (1778-1821)
Κράτημα, ήχος δ΄ λέγετος
Πέτρου Λαμπαδαρίου του Πελοποννησίου (1740-1778)

Μικρό αφιέρωμα στην Επανάσταση του 1821
Δεύτε Έλληνες γενναίοι
Γρηγορίου Πρωτοψάλτου (1778-1821)
Βλέπεις εκείνο το βουνό
Τραγούδι από τη Ρούμελη
Μαρ' Κρινίτσα
Τραγούδι από τη Νάουσα της Μακεδονίας

Στης Σαλονίκης το τσαρσί
Τραγούδι από τη Θράκη
Συγκαθιστός
Οργανικός σκοπός από τη Θράκη
Η Πόλη και ο Βόσπορος είναι το όνειρό μου
Σούστα πολίτικη
Νύχτα
Άλκη Ζοπόγλου
Αριάδνη
Βασίλη Τζωρτζίνη
Οριένταλ Βάλς
Κυριάκου Καλαϊτζίδη
Ζεϊμπέκικο της ξενιτιάς
Κυριάκου Καλαϊτζίδη, στίχοι: Βασιλική Νευροκοπλή
Εξορία
Κυριάκου Καλαϊτζίδη
Στο 'πα και στο ξαναλέω
Τραγούδι από τη Μ. Ασία

ПРОГРАММА КОНЦЕРТА

«Т’ айдонья тис анатолис» («Соловьи Востока»)
Пост-византийская песня (по рукописям афонских монастырей – Иверского № 1203 и Ксиропотамского № 262)
Транскрипция на новую нотацию: д-р Томас Апостолопулос
«Буселик Пешреф» («Прелюдия в макаме пешреф»)
Композиция: князь Димитрий Кантемир (1673-1723)
«Хюсейни Агыр Шемаи» («Медленный плясовой дервишеский напев в макаме хюсейни»)
Композиция: Захария Ханенде (XVIII век)
«Чектим элими»
Композиция: Кемани Татьйос Эксерджиян (1858-1913)
«Муньяти ‘Азза Стибари»
Композиция: шейх Сайед Дарвиш (1892-1923)
«Кароцерис» («Извозчик»)
Городская песня из Константинополя
«Ти перифора атлиа» («Что за печальный крестный ход»)
Композиция: Никифор Кандуньярис (1778-1821)
Кратима
Церковная юбиляция в 4-м ихосе (гласе), вариант «легетос»
Композиция: Петр Пелопоннесский, «Ламбадарий» (1740-1778)

Греческой революции 1821 года посвящается
«Дефте Эллинес генэи» («Приидите, отважные эллины»)
Композиция: Григорий Протопсалт (1778-1821)
«Влепис экино то вуно» («Видишь ту гору»)
Румелийская песня
«Мар Криница»
Песня из города Науса, Македония

«Стис Салоникис то царси» («На Салоникском базаре»)
Фракийская песня
«Сингатистос»
Фракийский инструментальный наигрыш
«И Поли ке о Воспорос инэ то ониро му» («Константинополь и Босфор – моя мечта»)
Суста политики (Константинопольская суста)
«Ночь»
Композиция: Алкис Зопоглу
«Ариадна»
Композиция: Василис Дзордзинис
«Ориентальный вальс»
Композиция: Кирьякос Калаидзидис
«Зейбекико на чужбине»
Композиция: Кирьякос Калаидзидис
Стихи: Василики Неврокопли
Изгнание
Композиция: Кирьякос Калаидзидис
«Сто па ке сто ксаналео» («Я тебе сказал и снова говорю»)
Греческая песня из Малой Азии

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

КРАТКИЕ КОММЕНТАРИИ К ПРОГРАММЕ

Στη σημερινή συναυλία το μουσικό σχήμα «Εν Χορδαίς» σάς ταξιδεύει στη βυζαντινή και μεταβυζαντινή μουσική κληρονομιά και στις συγγενείς παραδόσεις της Μεσογείου.

Το πρόγραμμα ξεκινάει με το τραγούδι *Τ'αηδόνια της Ανατολής* από τα χειρόγραφα Ιβήρων 1203 και Ξηροποτάμου 262. Οι πηγές στις οποίες σώζεται το τραγούδι, καταγεγραμμένο με τη βυζαντινή μουσική γραφή, χρονολογούνται στον ιζ΄ αιώνα, αλλά η δομή του, η μελωδική του διάρθρωση και οι στίχοι του φανερώνουν ότι είναι πολύ παλαιότερο.

Στη συνέχεια έχουμε μία ενότητα έργων μεγάλων συνθετών της Μεσογείου. Στην καθ' ημάς Ανατολή έδρασαν και δημιούργησαν πολλοί και σημαντικοί δημιουργοί της λόγιας μουσικής. Το έργο τους συχνά ξεπέρασε τα όρια της πόλης ή της χώρας όπου έζησαν και απλώθηκε σε όλη τη Μεσόγειο. Στις μέρες μας, ωστόσο, γίνεται ολοένα και πιο αισθητή η απουσία μιας πλήρους και τεκμηριωμένης παρουσίασης αυτής της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο Πολιτιστικός Οργανισμός «Εν Χορδαίς» ανέλαβε την πρωτοβουλία και δίνει τη δυνατότητα στο ευρύ κοινό να επικοινωνήσει με έργα υψηλής αισθητικής και μοναδικής σπουδαιότητας και να προσεγγίσει σφαιρικά τις ιδιαίτερες αποχρώσεις των μουσικών ιδιωμάτων μεγάλων πολιτισμών, όπως αυτά εκφράστηκαν από εξέχοντες δημιουργούς στο διάβα της ιστορίας. Παράλληλα, το ιδιαίτερο επιστημονικό, εκπαιδευτικό και καλλιτεχνικό ενδιαφέρον γεννάει τις προϋποθέσεις για νέα μουσική δημιουργία από τους σύγχρονους μουσικούς. Το 2001 εγκαινιάστηκε από το «Εν Χορδαίς» η δισκογραφική σειρά «Μεγάλοι Συνθέτες της Μεσογείου» με την κυκλοφορία του δίσκου *Ζαχαρίας ο Χανεντές*. Μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί συνολικά επτά τίτλοι και έπεται συνέχεια.

Η ενότητα αυτή της συναυλίας περιλαμβάνει έργα επτά μεγάλων συνθετών της Μεσογείου, χαρακτηριστικών εκπροσώπων διαφορετικών μουσικών παραδόσεων που έζησαν σε διαφορετικό τόπο και χρόνο. Όλοι τους υπήρξαν ανήσυχες προσωπικότητες που με το έργο τους ανανέωσαν και σφράγισαν τη μουσική έκφραση και για διαφορετικούς λόγους, και σε διαφορετικό πλαίσιο, αποτελούν μέχρι και σήμερα αξεπέραστα σημεία αναφοράς.

Από τη λόγια μουσική της Κωνσταντινούπολης ακούμε συνθέσεις όπου το βυζαντινό μέλος συναντά τα αραβοπερσικά μακάμια και τη μουσική της οθωμανικής αυλής: Το *Μπουσελίκ Πεσρέφ* του ηγεμόνα της Μολδαβίας Δημητρίου Καντεμίρη (Ιάσιο – Κωνσταντινούπολη – Χάρκοβο, 1673-1723), που εκτός από κορυφαίος συνθέτης ήταν και επιφανής θεωρητι-

Музыкальный ансамбль «Эн Хордес» («На струнах») в данном концерте предлагает вам совершить путешествие в мир византийской и пост-византийской музыки, а также родственных ей традиций Средиземноморья.

Программа начинается песней *Т'айдонья тис анатолис* («Соловьи Востока»), известной по рукописям афонских монастырей – Иверского (№ 1203) и Ксиропотамского (№ 262). Источники, сохранившие для нас эту песню, записанную византийской нотацией, датируются XVII веком, но ее структура, мелодическое членение и стихи обнаруживают гораздо более древнее происхождение.

Затем следуют произведения великих композиторов Средиземноморья. В близких к Греции областях Ближнего Востока появлялись и творили многие замечательные создатели восточной классической музыки. Их творчество нередко выходило за рамки города и страны, в которых они жили, и распространялось на все Средиземноморье. Однако в наши дни все больше и больше ощущается недостаток полного и предметного представления этого общерегионального культурного наследия. Культурная организация «ЭН ХОРДЕС» выступила с инициативой дать возможность широкой публике ознакомиться с произведениями высокой эстетической ценности и уникального значения, всесторонне оценив особые нюансы музыкальных диалектов великих культур, нашедших свое выражение в творчестве выдающихся композиторов на протяжении истории. В то же время, растущий интерес к этой музыке со стороны научных, образовательных и художественных кругов создает предпосылки нового музыкального творчества современных музыкантов. В 2001 году культурная организация «ЭН ХОРДЕС» открыла дискографическую серию «Великие композиторы Средиземноморья», выпустив диск «Захария Ханенде» (тур. ханенде – певец). На сегодняшний день уже издано 7 альбомов и продолжение следует.

Итак, в этой части концерта представлены произведения 7 великих композиторов Средиземноморья: они жили в разных местах и в разное время, будучи характерными представителями различных музыкальных традиций. Все они являлись деятельными личностями и пытливыми умами, которые своим творчеством обновляли и определяли музыкальную выразительность. По разным причинам и в разных жанрах они вплоть до сегодняшнего дня остаются исходными и непревзойденными образцами.

κός, φιλόσοφος, θεολόγος και γεωγράφος, μέλος της Ακαδημίας Επιστημών του Βερολίνου. Ακολουθεί το *Χουσεϊνί Αγίρ Σεμάι* του Ζαχαρία Χανεντέ (μέσα – τέλη ιη΄ αι.), του σημαντικότερου συνθέτη έργων για φωνή, και το *Cektim elimi* του Αρμένιου Kemani Tatyos Eksertzian (1858-1913). Ιδιαίτερη μνεία οφείλουμε να κάνουμε στο Φαναριώτικο τραγούδι *Τι περιφορά αθλία* του Ιεροδιακόνου Νκηφόρου Καντουνιάρη (Κωνσταντινούπολη – Δαμασκός – Ιάσιο, 1778-1821) από τα χειρόγραφα εκκλησιαστικής μουσικής της Ρουμανικής Ακαδημίας 784 και Βατοπεδίου 1428 (ιθ΄ αι.). Το τραγούδι αυτό δημοσιεύτηκε στα προεπαναστατικά χρόνια (22 Μαΐου 1797, αρ. 41) στην εφημερίδα που εξέδιδαν στη Βιέννη οι αδελφοί Μαρκίδες Πούλιου και είχε τον τίτλο «Εφημερίς». Πέρα από το ότι αποτελεί το πρώτο τυπωμένο κείμενο βυζαντινής μουσικής («εκδοτικό θαύμα» το χαρακτήρισε ο Λέανδρος Βρανούσης), είναι και πολύ ενδεικτικό των καλλιτεχνικών τάσεων και ανησυχιών της ελληνικής αστικής τάξης της εποχής, εντός και εκτός ελληνικού χώρου.

Музыка классической традиции Константинополя представлена композициями, в которых византийский мелос встречается с арабо-персидскими макамами и музыкой оттоманского двора: это – *Буселик Пешреф* («Прелюдия в макаме пешреф») господаря Молдавии князя Димитрия Кантемира (Яссы – Константинополь – Харьков, 1673-1723), который был не только корифеем композиции, но и выдающимся теоретиком, философом, теологом и географом, членом Берлинской Академии Наук. Далее следует *Хюсейни Агыр Шемаи* («Медленный плясовой дервишеский напев в макаме хюсейни») – сочинение наиболее значительного композитора вокальных произведений Захарии Ханенде (середина – конец XVIII века), а также *Чектим элими* («Отвел руку от мирских благ») армянина Кемани Татьйоса Эксерджияна (1858-1913). Особого упоминания заслуживает фанариотская (район Фанари в Стамбуле был заселен греками) песня *Ти перифора атлиа* («Что за печальный крестный ход») иеродиакона Никифора Кандуньяриса (Константинополь – Дамаск – Яссы, 1778-1821). Эта песня, известная по церковно-музыкальным рукописям Румынской Академии № 784 и афонского Ватопедского монастыря № 1428 (XIX век), была опубликована в издаваемой в Вене братьями Маркисами Пулью газете «Ефимерис» в период, предшествовавший Греческой революции (22 мая 1797 года, № 41). Мало того, что это первое напечатанное произведение византийской музыки было настоящим «издательским чудом», как его охарактеризовал историк Леандрос Вранусис, оно также демонстрирует художественные тенденции и интересы греков, принадлежавших к городскому среднему классу этой эпохи как внутри, так и за пределами греческой этнической территории.

В этой же части концерта представлен типичный образец церковно-музыкальной традиции – *Кратима* (буквально – задержание, фермата – жанр византийской музыки, протяжное мелодическое добавление к определенному песнопению, поющееся на «тереремъ» и другие ничего не означающие слога, т.е. своего рода юбиляция) в варианте «легетос» 4-го ихоса (гласа), принадлежащее Петру Пелопоннесскому (Спарта – Смирна – Константинополь, 1740-1778), прозванному Ламбадарием (ламбадарий, букв. лампадник – певец-регент стоящего у левого аналоя левого полухория церковного хора), творчество которого наложило неизгладимый отпечаток на литургическую практику православной церкви. Здесь также исполняется образец арабской музыкальной традиции – песня *Муньяти ‘Азза Стибари* («Моя мечта, гордость и терпение») шейха Сайеда Дарвиша – великого новатора, обновившего арабскую музыку. Дарвиш жил в Каире (1892-1923), а его сочинения прославлены сегодня во всем арабском мире.

Στην ίδια ενότητα περιλαμβάνεται και ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα της εκκλησιαστικής μουσικής παράδοσης, *το Κράτημα*, σε ήχο δ΄ λέγετο, του Πέτρου Λαμπαδαρίου του Πελοποννησίου (Σπάρτη – Σμύρνη – Κωνσταντινούπολη, 1740-1778), που το έργο του σφραγίζει τη λειτουργική πράξη της Ορθοδόξου Εκκλησίας, καθώς και ένα της αραβικής, το *Mounyati 'Azza Stibari* του Sheikh Sayyed Darwish (Κάιρο, 1892-1923), μεγάλου καινοτόμου στην αραβική μουσική. Οι συνθέσεις του είναι σήμερα φημισμένες σε όλο τον αραβικό κόσμο.

Συνδετικός κρίκος με την επόμενη ενότητα του προγράμματος, ένα μικρό αφιέρωμα στην ημέρα της εθνικής παλιγγενεσίας, είναι το επίσης Φαναριώτικο *Δεύτε Έλληνες γενναίοι* του Γρηγορίου Πρωτοψάλτου του Οικουμενικού Πατριαρχείου (Κωνσταντινούπολη, 1778-1821). Το τραγούδι σώζεται στα χειρόγραφα Ψάχου 310, Γενναδείου 231, Ψάχου 292, Στάθη, Δοχειαρίου 311 και Ρουμανικής Ακαδημίας 2238. Τα άλλα δύο τραγούδια του αφιερώματος είναι χαρακτηριστικά της εποχής, και το μεν πρώτο, *Βλέπεις εκείνο το βουνό,* από τη Ρούμελη περιγράφει με αλληγορικό τρόπο το γεγονός της επανάστασης, ενώ το δεύτερο, *Μαρ' Κρινίτσα,* αφηγείται την καταστροφή της Νάουσας από τους Τούρκους το 1822.

Η συναυλία του «Εν Χορδαίς» θα κλείσει με την παρουσίαση συνθέσεων των μελών του (*Νύχτα* του Άλκη Ζοπόγλου, *η Αριάδνη* του Βασίλη Τζωρτζίνη, και τα *Οριένταλ Βάλς, Ζεϊμπέκικο της ξενιτιάς,* σε στίχους Βασιλικής Νευροκοπλή, και *Εξορία* του Κυριάκου Καλαϊτζίδη). Από το τέλος της δεκαετίας του '80 που παρατηρείται μία αναγέννηση της παραδοσιακής μουσικής στην Ελλάδα, κάνει την εμφάνισή της μία νέα γενιά μουσικών που πατάει στέρεα στην παράδοση, με σοβαρές σπουδές στη βυζαντινή μουσική, και ταυτόχρονα ανοιχτή στα σύγχρονα μουσικά ρεύματα. Το αίτημα της ανανέωσης και της δημιουργικής συνέχειας διατυπώνεται εξίσου έντονα με αυτό της διάσωσης, μελέτης και διάδοσης της μουσικής κληρονομιάς. Το φαινόμενο είναι ακόμα σε εξέλιξη οπότε είναι πολύ δύσκολο να σταθεί κανείς κριτικά και να το περιγράψει. Μπορούμε να σημειώσουμε ορισμένα ευδιάκριτα χαρακτηριστικά. Ο συνθέτης είναι συνήθως δεξιοτέχνης σε κάποιο παραδοσιακό όργανο, το οποίο έχει σημαίνοντα ρόλο στην ενορχηστρωτική διάρθρωση των κομματιών του στην οποία μπορεί να χρησιμοποιούνται και όργανα από διάφορες παραδόσεις εντός και εκτός Ελλάδος. Ως μουσική ύλη έχει τους ήχους και τα μακάμια, ενώ μπορεί να χρησιμοποιεί και ρυθμικά σχήματα εκτός παράδοσης. Πιο συχνά έχουμε οργανικές συνθέσεις και σπανιότερα φωνητικές. Ακολουθείται η σύγχρονη τάση απουσίας συγκεκριμένης φόρμας, ενώ κυριαρχεί το στοιχείο του αυτοσχεδιασμού. Παρατηρείται ακόμη υιοθέτηση δυτικών

Соединительным звеном со следующей частью программы является небольшое приношение ко Дню Национального Возрождения. Это – также фанариотская песня *Дефте Эллинес генэи* («Приидите, отважные эллины») Григория Протопсалта, дослужившегося до должности протопсалта – регента правого полухория и всего хора – Вселенской Патриархии в Фанари (Константинополь, 1778-1821). Эта песня сохранилась в рукописях фонда Псахоса № 310, Библиотеки им. Геннадиоса № 231, собрания Псахоса № 292, Румынской Академии № 2238 и Дохиара № 311. Две другие песни этого приношения характеризуют свою эпоху: первая из них *Влепис экино то вуно* («Видишь ту гору») из Румелии (область материковой Греции) аллегорически описывает факт восстания, а другая, *Мар Криница* («Моя лилиечка») рассказывает о резне в городе Науса (центральная Македония), устроенной турками в 1822 году.

В заключение концерта ансамбль «Эн Хордес» исполняет собственные композиции своих музыкантов: *Ночь* Алкиса Зопоглу, *Ариадну* Василиса Дзордзиниса, а также сочинения Кирьякоса Калаидзидиса *Ориентальный вальс*, *Зейбекико на чужбине* на стихи Василики Неврокопли (зейбикико – сольный героический мужской танец малоазийского происхождения) и *Изгнание*.

С конца 1980-х годов в Греции наблюдается возрождение традиционной музыки и громко заявляет о себе новое поколение музыкантов, твердо придерживающееся традиции, глубоко изучающее византийскую музыку и в то же время открытое для современных музыкальных течений. Обновление и творческое продолжение традиций является столь же острой проблемой как и сохранение, изучение и пропаганда музыкального наследия. Этот феномен находится пока еще в стадии развития, так что довольно затруднительно дать ему критическую оценку и описание. Можно лишь обозначить некоторые отчетливо различимые характеристики. Композитор, как правило, является виртуозом игры на каком-либо традиционном инструменте, который играет значительную роль в инструментовке и структуре произведений, где могут использоваться и разнообразные инструменты различных традиций, существующих как внутри, так и вне Греции. Его музыкальный материал – лады и макамы, но он может использовать и внетрадиционные ритмические схемы. Чаще встречаются композиции инструментальные, реже – вокальные. К этому добавляется современная тенденция отсутствия определенной формы – господствует стихия импровизации. Наблюдается и заимствование элементов западной музыки, например, гармонический аккомпанемент, джазовые ритмические и мелодические формы и др. Музыкальный ансамбль

μουσικών στοιχείων, όπως η αρμονική συνοδεία, ρυθμικές και μελωδικές φόρμες της τζαζ κ.ά. Η ενσωμάτωση στο ρεπερτόριο του μουσικού σχήματος «Εν Χορδαίς» συνθέσεων των μελών του ή άλλων σύγχρονων δημιουργών, αποτελεί συνειδητή επιλογή, ένα είδος απάντησης στο αίτημα για δημιουργική συνέχεια.

Κοινός παρονομαστής στο πρόγραμμα είναι η επιλογή τραγουδιών και οργανικών κομματιών της δημώδους μουσικής παράδοσης. Ο *Καροτσέρης* και η *Πολίτικη σούστα* προέρχονται από το αστικό ρεπερτόριο και μας έχουν γίνει γνωστά από ηχογραφήσεις δίσκων 78 στροφών. Τα *Στης Σαλονίκης το τσαρσί* και *ο Συγκαθιστός* είναι χαρακτηριστικά δείγματα της πλούσιας θρακιώτικης παράδοσης, ενώ η συναυλία τελειώνει με το πολύ γνωστό *Στο 'πα και στο ξαναλέω* από τη Μικρά Ασία.

Κυριάκος ΚΑΛΑΪΤΖΙΔΗΣ

«Эн Хордес» включает в свой репертуар как композиции участников ансамбля, так и сочинения других современных композиторов. Это – осознанный выбор, своего рода ответ на вопрос о творческом продолжении традиции.

Общим знаменателем программы концерта является выбор песен и инструментальных пьес фольклорной музыкальной традиции. А вот *Кароцерис* («Извозчик») и *Константинопольская суста* (суста – греческий танец) принадлежат городскому репертуару и стали нам известны по звукозаписям на дисках в 78 оборотов в минуту. *Стис Салоникис то царси* («На Салоникском базаре») и *Сингатистос* (фракийский танец) представляют собой характерные образцы богатой фракийской традиции. Концерт заканчивается знаменитой греческой песней из Малой Азии *Сто па ке сто ксаналео* («Я тебе сказал и снова говорю»).

Кирьякос КАЛАИДЗИДИС

Κυριάκος ΠΕΤΡΑΣ – βιολί

Γεννήθηκε στην Κομοτηνή το 1958. Μολονότι οι ακαδημαϊκές του σπουδές ήταν στον τομέα των οικονομικών, η ενασχόλησή του με το βιολί άλλαξε σημαντικά την πορεία της επαγγελματικής του ζωής. Αυτοδίδακτος στην αρχή, ξεκινά να μελετά συστηματικά βιολί, αρκετά αργά, το 1983. Το ταλέντο του αναδεικνύεται πολύ γρήγορα και έτσι, σε σύντομο χρονικό διάστημα, εξελίσσεται σε δεξιοτέχνη του οργάνου. Σήμερα θεωρείται ένας από τους κορυφαίους εκτελεστές του παραδοσιακού βιολιού στην Ελλάδα.

Συνεργάζεται με πολλά συγκροτήματα και σημαντικούς καλλιτέχνες, όπως τον Χρόνη Αηδονίδη, τη Δόμνα Σαμίου, τον Χρήστο Σίκκη, τον Γρηγόρη Καψάλη, τον Νίκο και τη Γιασεμί Σαραγούδα, τον Σολ Χασάν κ.ά., σε συναυλίες τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό (Η.Π.Α., Καναδάς, Αυστραλία, Ευρώπη).

Είναι ένας από τους ιδρυτές του συγκροτήματος «Λαλητάδες της Ροδόπης» και από τα βασικά μέλη του μουσικού σχήματος «Εν Χορδαίς». Με τους «Λαλητάδες» έχει κυκλοφορήσει έναν ομότιτλο, ψηφιακό δίσκο, ενώ η συνεργασία του με το «Εν Χορδαίς» αριθμεί τρεις δισκογραφικές παραγωγές: «Ζαχαρίας Χανεντές», «Θάλασσα θυμήσου», «Κοσμική μουσική από Αγιορείτικους Κώδικες Βυζαντινής Μουσικής».

Ενεργός μουσικός αλλά και δάσκαλος βιολιού στη Σχολή Παραδοσιακής Μουσικής του Δήμου Αλεξανδρούπολης, συμβάλλει στη διάδοση του παραδοσιακού βιολιού, οργάνου ιδιαίτερα αγαπητού και συνδεδεμένου με την ελληνική μουσική.

Ο Κυριάκος Πετράς είναι ενεργό μέλος του προγράμματος *MediMuses*: έχει συμμετάσχει στη Διεθνή Συνάντηση για το Βιολί και έχει δώσει σεμινάρια ως Επισκέπτης Καθηγητής στο Αμμάν, τη Βηρυτό και την Τύνιδα.

Кирьякос ПЕТРАС – скрипка

Родился в г. Комотини (столица Родопского района, Фракия) в 1958 году. Увлекшись вопреки своему высшему экономическому образованию скрипкой, он коренным образом изменил свою профессиональную карьеру. Уже достаточно взрослый, в 1983 году он начинает систематически изучать игру на скрипке, поначалу самоучкой. Его одаренность обнаруживается очень быстро, и за очень короткий промежуток времени он развивается в виртуоза игры на этом музыкальном инструменте. Сегодня его считают одним из ведущих исполнителей на традиционной народной скрипке в Греции. Он сотрудничает с многими ансамблями и такими важнейшими артистами, как Хронис Аидонидис, Домна Самиу, Христос Сиккис, Григорис Капсалис, Никос и Ясеми Сарагудасы, Сол Хасан и другие, выступает на концертах как в Греции, так и за рубежом (США, Канада, Австралия, Европа).

Является одним из основателей ансамбля «Лалитадес тис Родопис» («Родопские певцы») и одним из основных участников музыкального ансамбля «Эн Хордес». Вместе с «Лалитадес» выпустил одноименный цифровой диск, а в сотрудничестве с «Эн Хордес» записал три диска: «Захария Ханенде» («Захария певец»), «Море вспомни», «Светская музыка афонских рукописных кодексов византийской музыки».

Вторая, но истинная профессия этого деятельного музыканта, к тому же преподавателя скрипки в муниципальной Школе традиционной музыки Александруполя (Фракия) способствует распространению традиционной скрипки, излюбленного и неотрывно связанного с греческой музыкой инструмента.

Кирьякос Петрас является активным участником программы «MediMuses» («Средиземноморские музы»). Он участвовал в Международной встрече скрипачей и в качестве приглашенного преподавателя проводил семинары в Аммане, Бейруте и Тунисе.

Κυριάκος ΚΑΛΑΪΤΖΙΔΗΣ – ούτι

Γεννήθηκε το 1969 στη Θεσσαλονίκη, από οικογένεια προερχόμενη από τον Πόντο και την Καππαδοκία. Από μικρός μαθήτευσε στο ψαλτήρι και ολοκλήρωσε τις σπουδές του στη βυζαντινή μουσική, παίρνοντας το πτυχίο ιεροψάλτου και το δίπλωμα μουσικοδιδασκάλου με τον τ. Άρχοντα Λαμπαδάριο της Μ.Χ.Ε. Ελευθέριο Γεωργιάδη.

Από το 1986 ασχολείται συστηματικά με το ούτι, ουσιαστικά αυτοδίδακτος, το οποίο και μελέτησε όχι μόνο ως προς την τεχνική του, αλλά και ως προς τις εκφραστικές τάσεις που υφίστανται στην Εγγύς και Μέση Ανατολή. Δημιουργώντας ένα προσωπικό ύφος θεωρείται σήμερα ένας από τους σημαντικότερους εκτελεστές του οργάνου.

Από το 1988 αναπτύσσει ένα πολύμορφο έργο το οποίο εστιάζεται στην έρευνα, τη διδασκαλία και την καλλιτεχνική πράξη της μουσικής τής καθ' ημάς Ανατολής. Συνεργάστηκε με τον Δήμο Θεσσαλονίκης ως Διευθυντής του Συγκροτήματος παραδοσιακής μουσικής και με την ΕΡΤ ως παραγωγός ραδιοφωνικών εκπομπών.

Το 1993, μαζί με άλλους μουσικούς της Θεσσαλονίκης, ιδρύει το «Εν Χορδαίς», έναν φορέα μελέτης, διδασκαλίας και ανάδειξης των μουσικών παραδόσεων της Μεσογείου, που παρεμβαίνει στο μουσικό γίγνεσθαι με παραγωγές δίσκων, εκδόσεις βιβλίων και διοργάνωση συναυλιών.

Έχει γράψει σκηνική μουσική και έχει συμπράξει με τους Alan Bates, Moni Ovadio, Δημήτρη Καταλειφό κ.ά. στην παρουσίαση κειμένων βυζαντινής λογοτεχνίας. Επίσης έχει συνθέσει τη μουσική της θεατρικής μουσικοεκπαιδευτικής παράστασης *Το Παραμύθι της Μουσικής*, μιας παράστασης που αναφέρεται στη μουσική και τα παραδοσιακά μουσικά όργανα της ανατολικής Μεσογείου.

Έχουν κυκλοφορήσει δύο δίσκοι με συνθέσεις του: *Προσμονή*, 1997 και *Εξορία*, 2005. Έχει συμμετάσχει ως σολίστας και ως μέλος του μουσικού σχήματος «Εν Χορδαίς» σε εκδηλώσεις πανηγυρικού χαρακτήρα, λαϊκά δρώμενα και φεστιβάλ. Έχει εμφανισθεί σε σημαντικούς συναυλιακούς χώρους της Ελλάδας (Ωδείο Ηρώδου του Αττικού, Μικρό Θέατρο Αρχαίας Επιδαύρου, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης), καθώς και σε πολλές πόλεις του εξωτερικού (Λονδίνο, Κωνσταντινούπολη, Μασσαλία, Κοπεγχάγη, Βενε-

Кирьякос КАЛАИДЗИДИС – ути

Родился в 1969 году в Салониках, в семье, происходящей из Малой Азии и Каппадокии. С малых лет учился играть на псалтири (псалтерион, или канонаки,– греческая треугольная или трапециевидная щипковая цитра, разновидность восточного канона). Завершив свое обучение по специальности византийская музыка с дипломами иеропсалта (церковного певчего) и дидаскала (преподавателя) музыки, класс Елефтериоса Георгиадиса, бывшего Главного Ламбадария (ламбадарий, букв. лампадник,– певец-регент стоящего у левого аналоя левого полухория церковного хора) Великой Христовой Церкви – Вселенского Константинопольского Патриархата.

С 1986 года систематически занимается греческой разновидностью лютни – ути, большей частью самостоятельно изучая не только технику игры, но и выразительные тенденции музыки Ближнего и Среднего Востока. Создав свой личный стиль игры, является сегодня одним из наиболее значительных исполнителей на этом инструменте.

С 1988 года ведет разнообразную деятельность, сфокусированную на исследовании, преподавании и художественной практике музыки Восточного Средиземноморья. Сотрудничал с муниципалитетом Салоник как руководитель ансамбля традиционной музыки, а также с Греческой радиотелекомпанией ЭРТ как продюсер радиопередач. В 1993 году вместе с другими музыкантами из Салоник создал «Эн Хордес» – организацию, занимающуюся исследованием, преподаванием и возрождением музыкальных традиций Средиземноморья, которая воздействует на процесс развития музыки, выпуская диски, издавая книги и устраивая концерты.

Писал театральную музыку и сотрудничал с Эланом Бейтсом, Мони Овадио, Димитрисом Каталифосом и др., представляя тексты византийской художественной литературы. Также сочинил музыку к образовательной музыкально-театральной постановке «Сказка о музыке» – этот спектакль посвящен традиционной музыке и инструментам Восточного Средиземноморья. Были выпущены два диска с его композициями («Ожидание», 1997) и («Изгнание», 2006). Участвовал как солист и участник музыкального ан-

τία, Βελιγράδι, Φιλιππούπολη, Νυρεμβέργη, Βρυξέλλες, Λισσαβόνα, Τύνιδα, Κάιρο, Βηρυτός, Αμμάν, Μόντρεαλ, Χονγκ Κονγκ, Κουβέιτ, Αμπού Ντάμπι και Μουσκάτ), συνεργαζόμενος με κορυφαίους Έλληνες και ξένους μουσικούς.

Διετέλεσε καλλιτεχνικός διευθυντής του ευρωπαϊκού έργου *MediMuses* (Φεβρουάριος 2002 – Ιούλιος 2005) και υπήρξε ο ιθύνων νους των πρωτοβουλιών για άνοιγμα του Οργανισμού στη νοτιοανατολική Μεσόγειο και τον Αραβικό Κόσμο, άνοιγμα που οδήγησε μεταξύ άλλων και στην υποψηφιότητα του «Εν Χορδαίς» στην επίσημη ελληνική εκπροσώπηση της UNESCO για το Βραβείο Sharjah 2007.

Είναι υποψήφιος διδάκτορας βυζαντινής μουσικολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών και για τη διετία 2006-2008 υπότροφος του ιδρύματος «Mundo en Armonia» της Ισπανίας.

самбля «Эн Хордес» в общенародных празднествах, спектаклях традиционного греческого театра и традиционных фестивалях. Выступал в важнейших концертных залах Греции (Консерватория имени Ирода Аттического, Малый Театр Древнего Эпидавра, Афинский и Салоникский дворцы музыки), а также во многих городах за рубежом (Лондон, Стамбул, Марсель, Копенгаген, Венеция, Белград, Пловдив, Нюрнберг, Брюссель, Лиссабон, Тунис, Каир, Бейрут, Амман, Монреаль, Гонконг, Кувейт, Абу-Даби и Маскат), сотрудничал с выдающимися греческими и зарубежными музыкантами.

Будучи художественным руководителем европейской программы «MediMuses» («Средиземноморские музы») с февраля 2002 по июль 2005 года, он явился двигателем инициатив организации «Эн Хордес», обусловивших ее открытость в отношении Юго-Восточного Средиземноморья и арабского мира, открытость, которая привела, между прочим, и к выдвижению «Эн Хордес» в качестве официальной греческой кандидатуры ЮНЕСКО на премию арабского эмирата Шарьях 2007 года.

Является диссертантом по византийскому музыковедению в Афинском университете, а в 2006-2008 годах – стипендиатом фонда Испании «Mundo en Armonia» («Мир в гармонии»).

Δρόσος ΚΟΥΤΣΟΚΩΣΤΑΣ – τραγούδι

Γεννήθηκε το 1966 στη Θεσσαλονίκη. Είναι διπλωματούχος βυζαντινής μουσικής με δάσκαλο τον Ζαχαρία Πασχαλίδη και τον Ελευθέριο Γεωργιάδη.

Με το δημοτικό τραγούδι ασχολείται επαγγελματικά από το 1985, συμμετέχοντας αρχικά στο «Παραδοσιακό Συγκρότημα του Δήμου Θεσσαλονίκης» και στη συνέχεια στο συγκρότημα «Άτταρης», δίνοντας συναυλίες σε όλη την Ελλάδα. Ενδεικτικά, έχει συνεργαστεί με τους Βασίλη Σούκα, Χρόνη Αηδονίδη, Ξανθίππη Καραθανάση, Νίτσα Τσίτρα, Πετρολούκα Χαλκιά, Θανάση Σέρκο, όπως και άλλους σύγχρονους μουσικούς.

Έχει διδάξει δημοτικό τραγούδι στο Τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής στη Σχολή Μουσικής Τεχνολογίας των ΤΕΙ Ηπείρου στην Άρτα, ενώ συνεχίζει να διδάσκει στη Σχολή Παραδοσιακής Μουσικής «Εν Χορδαίς», της οποίας είναι και Διευθυντής Σπουδών.

Αποτελεί βασικό μέλος του ομώνυμου μουσικού σχήματος «Εν Χορδαίς», ενώ παράλληλα συνεργάζεται με το συγκρότημα «Παραδοσιακοί Δρόμου», υπηρετώντας με ζήλο το λόγιο και παραδοσιακό τραγούδι.

Στο πλαίσιο του θεσμού του Επισκέπτη Καθηγητή, που έχει εισαγάγει το έργο *MediMuses,* ο Δρόσος Κουτσοκώστας έχει διδάξει τραγούδι στο Αμμάν, τη Βηρυτό και την Τύνιδα.

Дросос КУЦОКОСТАС – песенный вокал

Родился в 1966 году в Салониках. Является дипломированным специалистом по византийской музыке, учился у Захариаса Пасхалидиса и Элефтериоса Георгиадиса.

Профессионально занимается фольклорной песней с 1985 года. Вначале участвовал в «Традиционном ансамбле муниципалитета Салоник», а затем в ансамбле «Аттарис», выступая с концертами по всей Греции. Сотрудничал с Василисом Сукасом, Хронисом Аидонидисом, Ксантиппи Каратанаси, Ницой Цитрой, Петролукасом Халкьясом, Танасисом Серкосом, а также с другими музыкантами нашего времени.

Преподавал фольклорную песню на кафедре народной и традиционной [т.е. городской и фольклорной] музыки факультета музыкальной технологии Технологического института Эпира в Арте, а затем продолжил преподавать в Школе традиционной музыки «Эн Хордес», являясь ее деканом.

Будучи ведущим участником, членом-основателем одноименного музыкального ансамбля «Эн Хордес» и в то же время сотрудничая с ансамблем «Парадосьяки дроми» («Традиционные пути»), он усердно служит делу профессиональной и традиционной [фольклорной] песни.

На должности приглашенного преподавателя программы «Средиземноморские музы» Дросос Куцокостас преподавал песенный вокал в Аммане, Бейруте и Тунисе.

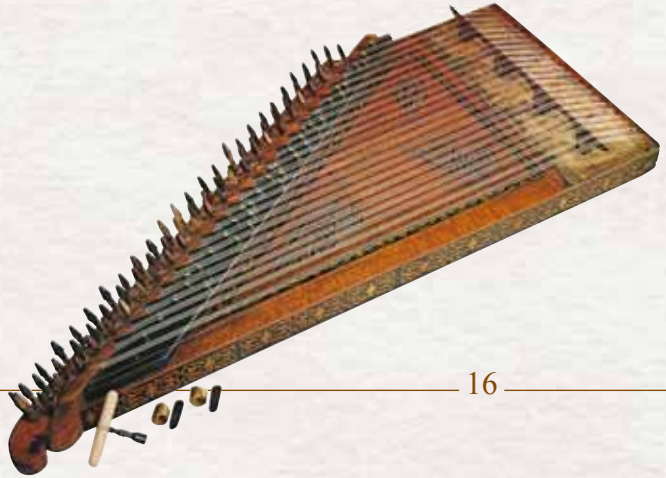

Άλκης ΖΟΠΟΓΛΟΥ – κανονάκι

Ξεκινά ενεργά την ενασχόλησή του με τη μουσική από πολύ μικρός παίζοντας κρουστά, και στη συνέχεια κλαρίνο.
Πολύ σύντομα γνωρίζει το κανονάκι, και από τότε ασχολείται σοβαρά με το όργανο αυτό. Για οκτώ χρόνια παίρνει συστηματικά μαθήματα στην Κωνσταντινούπολη.

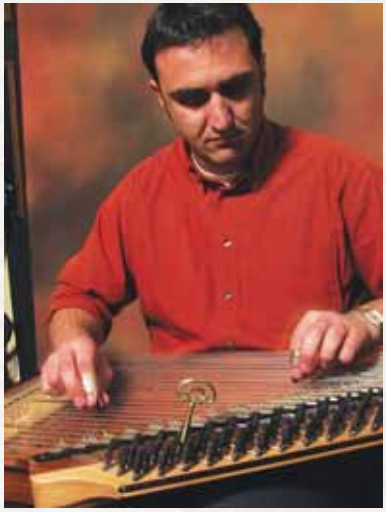

Εκεί μελετά και γνωρίζει τα στιλ παιξίματος διαφόρων μεγάλων κανονιέρηδων της Πόλης, όπως του Ahmet Meter, του Halil Karaduman, του Goksel Kartal και του Goksel Baktagir.

Είναι διπλωματούχος βυζαντινής μουσικής, και από το 1996 ως το 2003 εργάζεται σαν αναπληρωτής καθηγητής στο Μουσικό Σχολείο της Δράμας διδάσκοντας κανονάκι.

Μέχρι και τις ημέρες μας έχει αναπτύξει έντονη καλλιτεχνική δραστηριότητα.

Συμμετέχει σε εκδηλώσεις και στη δισκογραφία, με όλους σχεδόν τους καταξιωμένους μουσικούς δημιουργούς και τα συγκροτήματα της Ελλάδας (Χρόνης Αηδονίδης, Νίκος Σαραγούδας, Σταμάτης Κραουνάκης, Haig Yazdjian, Νίκος Φιλιππίδης, «Εν χορδαίς» κ.ά.).

Συνεργάζεται επίσης με πολλούς μουσικούς από το εξωτερικό (Sellahadin Maraqa, Ara Digjian, Imane Homsy, Charbel Rouhana, Samir Siblini, Fahrettin Yarkin, Necip Gulses, Hossein Omouni, Kiya and Ziya Tabassian, Ghada Shbeir, Rima Khcheich κ.ά.).

Έχει ταξιδέψει για συναυλίες σε πολλές χώρες του εξωτερικού (Γερμανία, Ολλανδία, Αίγυπτο, Λίβανο, Ιορδανία, Τουρκία, Βουλγαρία, Κύπρο, Γαλλία, Κουβέιτ, Χονγκ Κονγκ, Ομάν, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ρουμανία κ.ά.).

Έχει εκπροσωπήσει ως μουσικός την Ελλάδα και δίδαξε το κανονάκι σε διεθνείς συναντήσεις κανονιού, στην Αίγυπτο, την Ιορδανία, το Λίβανο και την Κύπρο.

Είναι ιδρυτικό μέλος του μουσικού σχήματος *Κοντραμπάντο* με δισκογραφία του τα CD Cargo & Elephant.

Алкис ЗОПОГЛУ – канонаки

Сызмала приступил к активным занятиям музыкой, играя на ударных, а затем на кларнете. Вскоре узнает канонаки (буквально «маленький канон», греческая разновидность восточного канона, треугольная или трапециевидная щипковая цитра), и с тех пор активно занимается игрой на этом инструменте. В течение восьми лет берет регулярные уроки в Стамбуле, где изучает и познает стиль игры различных выдающихся стамбульских музыкантов-канонистов (исполнителей на каноне), как, например, Ахмет Метер, Халиль Карадуман, Гёксель Карталь и Гёксель Бактагир.

Дипломированный специалист по византийской музыке, он с 1996 по 2003 работал внештатным преподавателем канонаки в Музыкальной школе в г. Драма (Македония). До сегодняшнего дня ведет интенсивную творческую деятельность, участвуя в концертах и записывая диски вместе с практически всеми заслуженными творческими музыкантами и ансамблями Греции (Хронис Аидонидис, Никос Сарагудас, Стаматис Краунакис, Хайг Язджян, Никос Филиппидис, ансамбль «Эн Хордес» и др.).

Сотрудничает также с многими зарубежными музыкантами (Селлахадин Марака, Ара Дигджян, Имане Хомси, Чарбель Рухана, Самир Сиблини, Фахреттин Яркин, Неджип Гюльсес, Хоссейн Омуни, Кия и Зия Табасяны, Гхада Шбейр, Рима Хчейч и др.). Побывал с концертами во многих зарубежных странах (Германия, Голландия, Египет, Ливан, Иордания, Турция, Болгария, Кипр, Франция, Кувейт, Гонконг, Оман, ОАЭ, Румыния и др.). Являлся своего рода музыкальным представителем Греции, преподавая канонаки на международных встречах канонистов в Египте, Иордании, Ливане и на Кипре.

Является членом-основателем музыкального ансамбля «Контрабандо», записавшего диск «Карго и слон».

Βασίλης ΤΖΩΡΤΖΙΝΗΣ – κοντραμπάσο

Γεννήθηκε το 1964 στην Τρίπολη Αρκαδίας. Σπούδασε βυζαντινή μουσική στη Σχολή του Σίμωνος Καρά (1985-1988). Από το 1985 ασχολείται με το ούτι, το λαούτο και το σάζι, κατά βάση ως αυτοδίδακτος μουσικός, παίρνοντας ολιγάριθμα μαθήματα από φημισμένους εκτελεστές των οργάνων αυτών. Υπήρξε συνιδρυτής στη δημιουργία και λειτουργία της πρώτης «εναλλακτικής» μουσικής σκηνής «Ραβάναστρον», όπου παρουσιάστηκαν ζωντανά προγράμματα από κορυφαίους μουσικούς απ' όλο τον κόσμο. Ήταν ένας από τους πρωτοπόρους δασκάλους παραδοσιακής μουσικής και οργάνων στο Μουσικό Γυμνάσιο Παλλήνης (1989-1991), το πρώτο που λειτούργησε στην Ελλάδα.

Συμμετείχε στο μουσικό συγκρότημα «Σεχνάζ» παίζοντας με το ούτι λόγια μουσική της Κωνσταντινούπολης. Έχει συμμετάσχει σε συναυλίες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό σε συνεργασία με Έλληνες και ξένους ερμηνευτές και σολίστ. Έχει διαρκή συνεργασία με τον πολιτιστικό οργανισμό «Εν Χορδαίς» και το ομώνυμο μουσικό σύνολο, συμμετέχοντας σε συναυλίες καθώς και στη σύνθεση μουσικής επένδυσης που συνοδεύει αναγνώσεις λογοτεχνικών κειμένων: Βυζαντινό Φεστιβάλ του Λονδίνου, κύκλος «Σταυροδρόμια» του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών, «Μνήμες Βυζαντίου» στη Βενετία.

Έχει μεταφράσει στην ελληνική γλώσσα το βιβλίο *Η μουσική των Αράβων* του μουσικολόγου Χαμπίμπ Χασάν Τουμά (υπό έκδοση, Εν Χορδαίς). Συνεργάζεται με το Κέντρο Αιγαιακών Λαογραφικών & Μουσικολογικών Ερευνών (ΚΑΛΜΕ) σε συναυλίες και δισκογραφικές εκδόσεις. Συμμετέχει στο συγκρότημα «Orient Express» που παρουσιάζει μουσική και τραγούδια από την Ανατολική Μεσόγειο, αλλά και στο μουσικό σχήμα «Ίταμος».

Είναι επίσης Μηχανολόγος Μηχανικός και εργάζεται στους τομείς των μελετών και της διοίκησης βιομηχανικών έργων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Δισκογραφία: Βασίλης Τζωρτζίνης «Ανεμόσυρις» («Εν Χορδαίς» 1998), «Στα 'μορφα τα καπηλειά» – Τραγούδια από την Αρετσού της Βιθυνίας (ΚΑΛΜΕ 1999), «Από τον Πουνέντη» – Τραγούδια του Αιγαίου Πελάγους (ΚΑΛΜΕ 2001), «Ρεΐς-Ντερέ» – Τραγούδια των Προσφύγων (ΚΑΛΜΕ 2002).

Василис ДЗОРДЗИНИС – контрабас

Родился в 1964 году в Триполи (Аркадия, Пелопоннес). Изучал византийскую музыку в школе Симона Караса в1985-1988 годах. С 1985 года занимается игрой на ути (греческой лютне с короткой шейкой), лютне и сазе. Являясь, в основном, музыкантом-самоучкой, брал немногочисленные уроки у прославленных исполнителей на этих инструментах. Явился соучредителем создания и функционирования первой «альтернативной» музыкальной сцены «Раванастрон», где вживую представляли программы известные музыканты стран всего мира. Был одним из учителей-новаторов традиционной музыки и инструментов в первой открытой в Греции Музыкальной гимназии (пригород Афин Паллини, 1989-1991). Участвовал в музыкальном ансамбле «Сехназ», играя на ути классическую музыку профессиональной традиции Константинополя (Стамбула). Участвовал в концертах в Греции и за рубежом, играя вместе с греческими и иностранными исполнителями, а также выступая соло. Продолжительное время сотрудничает с культурной организацией «Эн Хордес» и с одноименным музыкальным ансамблем, участвуя в концертах, а также в музыкальном оформлении художественных чтений литературных текстов (Византийский фестиваль в Лондоне, цикл «Перекрестки» Афинского дворца музыки, «Воспоминания о Византии» в Венеции).

Перевел на греческий язык книгу «Музыка арабов» музыковеда Хабиба Хасана Тума (издание «Эн Хордес»). Сотрудничает с Центром эгейских этнографических и музыкологических исследований (КАЛМЕ) в концертах и при выпуске дисков. Участвует в ансамбле «Orient Express» («Восточный экспресс»), который представляет музыку и песни Восточного Средиземноморья, а также в музыкальном ансамбле «Итамос» («Дерзкий»). Работает также инженером-механиком в области исследований и управления промышленными работами в Греции и за рубежом.

Дискография: Василис Дзордзинис «Вихрь» («Эн Хордес», 1998), «В прекрасных винных погребках» – песни из малоазийского городка Арецу в Вифинии на берегу Мраморного моря (КАЛМЕ, 1999), «От западного ветра» – песни Эгейского моря (2001), «Реис Дере» (название местности в Малой Азии) – песни беженцев (КАЛМЕ, 2002).

Πέτρος ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ – κρουστά

Ο Πέτρος Παπαγεωργίου γεννήθηκε στα Ιωάννινα το 1981. Η πρώτη του επαφή με τη μουσική έγινε το 1992 με την εισαγωγή του στο Δημόσιο Ωδείο Ιωαννίνων, όπου και παρακολούθησε μαθήματα αρμονίου (1992-1995). Για τα επόμενα τέσσερα χρόνια ασχολήθηκε με τα κρουστά ως αυτοδίδακτος, ώσπου το 1999 ξεκίνησε μαθήματα στη μουσική σχολή «Εν Χορδαίς» με δάσκαλο τον Λευτέρη Παύλου. Από τότε, κατόρθωσε να ολοκληρώσει τόσο τις μουσικές όσο και τις ακαδημαϊκές του σπουδές στο Πολυτεχνείο Θεσσαλονίκης, επιδιώκοντας ωστόσο και την απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών. Παράλληλα, θέλοντας να συνεχίσει και την προσωπική του αναζήτηση στο χώρο των κρουστών, είχε την ευκαιρία να μαθητεύσει δίπλα στον Τάκη Μπάρμπα και τον Βαγγέλη Καρίπη.

Σημαντικό σταθμό στη μουσική του εξέλιξη έχει αποτελέσει και η συμμετοχή του σε πολυάριθμα σεμινάρια κρουστών με δασκάλους τούς Misirli Ahmet, Bijan Chemirani, Ziya Tabassian, Mohamed Abdelkader Ibn El Hadj Kacem, David Estefan και Fahrettin Yarkin. Ειδική μνεία αποδίδεται στο International Percussion Meeting (Τύνιδα 2004), όπου εκπρόσωποι κυρίως της ανατολικής παράδοσης κρουστών από όλη τη Μεσόγειο παρουσίασαν στους μαθητές τους ποικίλες πρακτικές παιξίματος και τεχνικές.

Στη σύντομη πορεία του ως μουσικός έχει συνεργαστεί με διάφορους δεξιοτέχνες τόσο από τον τομέα των κρουστών, όπως οι Misirli Ahmet, Βαγγέλης Καρίπης, Κώστας Αναστασιάδης όσο και με δεξιοτέχνες άλλων τομέων, όπως οι Χρόνης Αηδονίδης, Σόλων Λέκκας κ.ά. Ως μέλος του μουσικού σχήματος «Εν Χορδαίς» έχει λάβει μέρος σε ποικίλες συναυλίες τόσο στο εσωτερικό (Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης κ.α.) όσο και στο εξωτερικό (Τουρκία, Κύπρος, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα ως μέλος της αποστολής του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας κ.α.).

Петрос ПАПАГЕОРГИУ – ударные

Петрос Папагеоргиу родился в Яннине (Эпир) в 1981 году. Начал заниматься музыкой в 1992 году, поступив в муниципальную консерваторию Яннины, где посещал занятия по классу фисгармонии (1992-1995). Следующее четырехлетие учится играть на ударных инструментах самостоятельно вплоть до 1999 года, когда приступает к занятиям в музыкальной школе «Эн Хордес» с учителем Лефтерисом Павлу. В дальнейшем завершает свое как музыкальное, так и университетское образование в Политехническом институте Салоник, но стремится и к получению последипломного образования. Одновременно, желая продолжить свои поиски в области ударных, находит возможность обучаться у Такиса Барбаса и Вангелиса Кариписа.

Важным этапом в его музыкальном развитии стало участие в многочисленных мастер-классах ударных инструментов с такими преподавателями, как Мысырлы Ахмед, Биджан Чемирани, Зия Табасян, Мохамед Абделькадер Ибн Эль Хадж Касем, Давид Эстефан, Фахреттин Яркин. Особого упоминания заслуживает Международная встреча ударников (Тунис, 2004), где представители преимущественно восточной традиции игры на ударных со всего Средиземноморья представили учащимся разнообразные практики и техники игры.

За непродолжительное время своей музыкальной карьеры сотрудничал с различными виртуозами-ударниками (Мысырлы Ахмед, Вангелис Карипис, Костас Анастасьядис), а также с другими музыкантами-виртуозами (Хронис Аидонидис, Солон Леккас и др.). Как участник музыкального ансамбля «Эн Хордес» участвовал в многочисленных концертах как в Греции (Афинский и Салоникский дворцы музыки и др.), так и за рубежом (Тунис, Кипр, Объединенные Арабские Эмираты, куда приехал как член делегации Президента Республики Греции и др.).

Греческий Фонд Культуры
ОДЕССКИЙ ФИЛИАЛ

Украина, Одесса, 65026
Красный переулок, 16-20
тел.: +380 482 357136, факс: +380 482 346640
www.hfcodessa.org, e-mail: hfc@hfcodessa.org

СПОНСОРЫ
ХОРНГОІ

MICHANIKI
UKRAINE

строительная компания
ГЕФЕСТ

ИНФОРМАЦИОННЫЙ СПОНСОР
ХОРНГОΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

град
ТЕЛЕКОМПАНИЯ